

HALK SAĞLIĞI STAJI

STAJIN TANITIMI

EĞİTİM DÖNEMİ	: Dönem V
STAJ SÜRESİ	: 10 iş günü
YERLEŞKE	: Cebeci Hastanesi
EĞİTİM BİRİMLERİ	: Halk Sağlığı Anabilim Dalı Dershanesi, 29 Ekim Ortaokulu
DERSHANE	: Halk Sağlığı Anabilim Dalı, Nevres Baykan Dershanesi

EĞİTİCİLER

Prof. Dr. Recep AKDUR
Prof. Dr. Ahmet SALTİK
Prof. Dr. Meltem ÇÖL
Prof. Dr. Seher Nazlı ATAK
Prof. Dr. Birgül PİYAL
Prof. Dr. Tuğrul ERBAYDAR
Prof. Dr. Deniz ÇALIŞKAN
Doç. Dr. Mine Esin OCAKTAN

EĞİTİM SORUMLULARI: Prof. Dr. Recep AKDUR, Prof. Dr. Meltem ÇÖL

İLETİŞİM

ADRES	: Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi, Cebeci Hastanesi, Halk Sağlığı Anabilim Dalı
TELEFON	: 0312 363 89 90 / 0 312 595 60 00
E-POSTA	: halksag@medicine.ankara.edu.tr
SEKRETER	: Selin İŞCAN

HALK SAĞLIĞI STAJININ AMACI

Halk sağlığı sorunlarını, toplumsal ve çevresel belirleyicileri doğrultusunda ve epidemiyolojik yöntemleri kullanarak tanımlama; önceliklerini ve korunma önlemlerini belirleme; gerekli müdahaleleri planlama ve uygulama; böylece toplumun sağlık düzeyinin geliştirilmesi ve sürdürülmesi için gereken bilgi, beceri ve tutumları kazandırmaktır.

HALK SAĞLIĞI STAJININ ÖĞRENME KAZANIMLARI

1. Çağdaş sağlık hizmeti anlayışını benimser.
2. Sağlıkla ilgili olay ve sorunların toplumdaki sıklığını, dağılımını tanımlar, önemli ve öncelikli olma ölçütlerini açıklar.
3. Sağlık sorunları ve göstergeleri ile toplum yapısı (demografik, sosyokültürel ve ekonomik özellikler) arasında ilişki kurar.
4. Toplumun sağlık düzeyini gösteren temel ölçüt ve göstergeleri tanımlar, hesaplar, yorumlar.
5. Toplumun gereksinimini belirleme ve sağlık hizmetlerinin planlanmasında bu ölçütleri kullanır.
6. Sağlık düzeyi ve göstergelerinin değişik toplumlardaki farklılıkları ile aynı toplumdaki zaman içerisindeki değişimini değerlendirir ve bunlar arasında karşılaştırma yapar.
7. Sağlık hizmetlerinde yönetim modellerini, yönetim bileşenlerini esas alarak değerlendirir.
8. Sağlığın geliştirilmesi kavramını, kapsamını, tarihsel sürecini ve ilkelerini tartışır.
9. Temel epidemiyolojik ölçüt ve göstergeleri hesaplar, bu alandaki araştırma yöntemlerinin sınıflamasını yapar ve yöntemlerin özelliklerini açıklar.
10. Demografi ve nüfus politikalarını tanımlar.
11. Toplumda doğurganlığı etkileyen faktörleri ve aşırı doğurganlığın sağlığa etkilerini açıklar.
12. Küreselleşme, halk sağlığı ve sağlık ekonomisine ilişkin temel kavramları açıklar ve tartışır.
13. Gebeliği önleme yöntemlerini açıklar.
14. Etkili iletişim kurarak aile planlaması danışmanlığı yapar.
15. Güvenli annelik programını açıklar.
16. Çevresel faktörlerin (fiziksel, biyolojik, kimyasal, sosyal) sağlık üzerindeki etkilerini açıklar.
17. Çevre sağlığı ve güvenliğinin önemini ve çevre sağlığı ile ilgili koruma ve kontrol yöntemlerini açıklar.
18. Bulaşıcı hastalıklarla ilgili korunma ve kontrol önlemlerini ve genişletilmiş bağışıklama programını açıklar.
19. Kronik hastalıklarla ilgili korunma ve kontrol önlemlerini açıklar.
20. Afetlerde sağlık hizmetlerini planlama ve yürütme ilkelerini açıklar.
21. İş sağlığı ve iş güvenliği ile ilgili güncel sorunları ve çözüm yollarını tanımlar.
22. Meslek hastalıklarını yasal ve tıbbi olarak tanımlar. Sorunun ülke düzeyinde yönetimini açıklar.
23. Okul sağlığı hizmetlerinin temel özelliklerini açıklar ve okulda sağlık eğitimi yapar.

HALK SAĞLIĞI STAJININ ÖĞRENME KAZANIMLARI İLE PROGRAM YETERLİKLERİNİN EŞLEŞTİRME MATRİKSİ

ÖĞRENME KAZANIMLARI	KARŞILADIĞI PROGRAM YETERLİKLERİ
Çağdaş sağlık hizmeti anlayışını benimser.	Hekim-1, Profesyonel-2
Sağlıkla ilgili olay ve sorunların toplumdaki sıklığını, dağılımını tanımlar, önemli ve öncelikli olma ölçütlerini açıklar.	Hekim-1
Sağlık sorunları ve göstergeleri ile toplum yapısı (demografik, sosyo-kültürel ve ekonomik özellikler) arasında ilişki kurar.	Hekim-1 Sağlık savunucusu-2
Toplumun sağlık düzeyini gösteren temel ölçüt ve göstergeleri tanımlar, hesaplar, yorumlar.	Hekim-1 Sağlık savunucusu-2
Toplumun gereksinimini belirleme ve sağlık hizmetlerinin planlanmasında bu ölçütleri kullanır.	Sağlık savunucusu-2
Sağlık düzeyi ve göstergelerinin değişik toplumlardaki farklılıkları ile aynı toplumdaki zaman içerisindeki değişimini değerlendirir ve bunlar arasında karşılaştırma yapar.	Sağlık savunucusu-2
Sağlık hizmetlerinde yönetim modellerini, yönetim bileşenlerini esas alarak değerlendirir.	Lider-3
Sağlığın geliştirilmesi kavramını, kapsamını, tarihsel sürecini ve ilkelerini tartışır.	Hekim-1 Sağlık savunucusu-2
Temel epidemiyolojik ölçüt ve göstergeleri hesaplar, bu alandaki araştırma yöntemlerinin sınıflamasını yapar ve yöntemlerin özelliklerini açıklar.	Hekim-1, Bilimsel-5
Demografi ve nüfus politikalarını tanımlar.	Hekim-1
Toplumda doğurganlığı etkileyen faktörleri ve aşırı doğurganlığın sağlığa etkilerini açıklar.	Hekim-1
Küreselleşme, halk sağlığı ve sağlık ekonomisine ilişkin temel kavramları açıklar ve tartışır.	Hekim-1
Etkili iletişim kurarak aile planlaması danışmanlığı yapar.	Hekim-1, İletişimci-4
Gebeliği önleme yöntemlerini açıklar.	Hekim-1
Güvenli annelik programını açıklar.	Hekim-1
Çevresel faktörlerin (fiziksel, biyolojik, kimyasal, sosyal) sağlık üzerindeki etkilerini açıklar.	Hekim-1
Çevre sağlığı ve güvenliğinin önemini ve çevre sağlığı ile ilgili koruma ve kontrol yöntemlerini açıklar.	Hekim-1

Bulaşıcı hastalıklarla ilgili korunma ve kontrol önlemlerini ve genişletilmiş bağışıklama programını açıklar.	Hekim-1 Sağlık savunucusu-2
Kronik hastalıklarla ilgili korunma ve kontrol önlemlerini açıklar.	Hekim-1 Sağlık savunucusu-2
Afetlerde sağlık hizmetlerini planlama ve yürütme ilkelerini açıklar.	Hekim-1
İş sağlığı ve iş güvenliği ile ilgili güncel sorunları ve çözüm yollarını tanımlar.	Hekim-1
Meslek hastalıklarını yasal ve tıbbi olarak tanımlar. Sorunun ülke düzeyinde yönetimini açıklar.	Hekim-1
Okul sağlığı hizmetlerinin temel özelliklerini açıklar ve okulda sağlık eğitimi yapar.	Hekim-1, Bilimsel-2

HALK SAĞLIĞI STAJI SEMPTOMLAR / DURUMLAR LİSTESİ

- Ağız-diş sağlığı
- Anne ve çocuk sağlığı
- Bağışıklama
- Çevre ve sağlık etkileşmesi (hava, su gıda, toprak, gürültü kirliliği, atıklar vb)
- Egzersiz ve fiziksel aktivite
- Hayatın farklı evrelerinde sağlıklılık (Gebelik, doğum, lohusalık, yenidoğan, çocukluk, ergenlik, yetişkinlik, menapoz-andropoz, yaşlılık, terminal dönem, ölüm)
- Hipertansiyon
- İş sağlığı ve iş güvenliği (İş kazaları, meslek hastalıklarının yönetimi)
- Kazalar (ev-iş-trafik)
- Kilo artışı / fazlalığı
- Kronik hastalıkların önlenmesi
- Küresel ısınma ve iklim değişiklikleri
- Küreselleşme
- Maluliyet
- Okul sağlığı
- Olağan dışı durumlarda sağlık hizmetleri (Deprem, sel, salgın, nükleer, biyolojik ve kimyasal yaralanmalar gibi)
- Öncelikli ve riskli / incinebilir gruplara yönelik sağlık hizmetleri
- Sağlığın geliştirilmesi
- Sağlık göstergelerinin belirlenmesi ve kullanımı
- Sağlık sistemleri ve ekonomisi
- Sağlıklı beslenme ve yaşam tarzının değiştirilmesi
- Sağlıklı cinsel yaşam, üreme sağlığı ve hakları
- Sağlıkta ayrımcılık ve eşitsizlik ile ilgili sorunlar
- Toplumda bulaşıcı hastalıklarla mücadele
- Toplumun sağlık sorunlarını ve sağlık hizmeti gereksinimi belirleme
- Türkiye’de sağlık hizmetlerinin sunumu
- Tütün, alkol ve madde kullanımı ile ilgili sorunlar

HALK SAĞLIĞI STAJI HASTALIKLAR / KLİNİK PROBLEMLER LİSTESİ

• Esansiyel hipertansiyon	TT-A-K-İ
• Diabetes mellitus	TT-K-İ
• Normal gebelik	TT-K-İ
• Tüberküloz	TT-K-İ
• Cinsel yolla bulaşan enfeksiyonlar	TT-K
• Gestasyonel diyabet	T-K-İ
• Metabolik sendrom	T-K-İ
• Obezite (endojen-ekzojen)	T-K-İ
• Riskli gebelik	T-K
• Mesleksi akciğer hastalıkları	ÖnT-K-İ
• AIDS ve HIV	ÖnT-K
• Kazalar (ev-iş-trafik)	A-K

- Staj programında, listede yer alan hastalıklar/klınik problemlerin ağırlıklı olarak korunma önlemleri ve izlemine ilişkin konular işlenecektir.

ÖĞRENME DÜZEYİ	AÇIKLAMA
A	Acil durumu tanıyarak acil tedavisini yapabilmeli, gerektiğinde uzmana yönlendirebilmeli.
ÖnT	Ön tanı koyarak gerekli ön işlemleri yapıp uzmana yönlendirebilmeli.
T	Tanı koyabilmeli ve tedavi hakkında bilgi sahibi olmalı, gerekli ön işlemleri yaparak uzmana yönlendirmeli.
TT	Tanı koyabilmeli, tedavi edebilmeli.
İ	Birinci basamak koşullarında uzun süreli izlem ve kontrolünü yapabilmeli.
K	Korunma önlemlerini (birincil, ikincil, üçüncül korunmadan uygun olan/olanları) uygulayabilmeli.

HALK SAĞLIĞI STAJI HEKİMLİK UYGULAMALARI LİSTESİ

UYGULAMA	DÜZEYİ	ASGARİ SAYI
Antropometrik ölçümler	Gözleme	3
Gebe muayenesi	Gözleme	1
Aydınlatma ve onam alabilme	Gözleme	1
Raporlama ve bildirim düzenleyebilme	Gözleme	1
Gebe ve lohusa izlemi yapabilme	Gözleme	2
Acil yardımların organizasyonunu yapabilme	Gözleme	2
Aile planlaması danışmanlığı yapabilme	Yardımsız yapma	3
Bağışıklama hizmetlerini yürütebilme	Gözleme	2
Doğru emzirme yöntemlerini öğretebilme	Gözleme	3
Kontrasepsiyon yöntemlerini doğru uygulayabilme ve kullanıcıları izleyebilme	Gözleme	2
Olağan dışı durumlarda sağlık hizmeti sunabilme	Gözleme	1
Periyodik muayene, kontrol (kardiyak risk hesaplama, adölesan danışmanlığı, tütün danışmanlığı, kanser taraması vb)	Yardımla yapma	1
Sağlık hizmeti ilişkili enfeksiyonları engelleyici önlemleri alabilme	Gözleme	1
Toplu yaşam alanlarında enfeksiyonları engelleyici önlemleri alabilme	Gözleme	1
Topluma sağlık eğitimi verebilme	Yardımla yapma	3
Toplumda bulaşıcı hastalıklarla mücadele edebilme	Gözleme	3
Toplumda sağlıkla ilgili sorunları epidemiyolojik yöntemler kullanarak saptayabilme ve çözüm yollarını ortaya koyabilme	Yardımla yapma	4

HALK SAĞLIĞI STAJI ÖLÇME-DEĞERLENDİRME YÖNTEMLERİ

STAJ SONU SÖZLÜ SINAV	Olguya dayalı yapılandırılmış sözlü sınav
STAJ SONU YAZILI SINAV	Toplam 25 çoktan seçmeli sorudan oluşur. 1. Düzey: Klinik bilgileri değerlendiren çoktan seçmeli sorular. 2. Düzey: Klinik karar vermeyi değerlendiren olguya dayalı çoktan seçmeli sorular (Soruların % 30-50'sini oluşturur).
KARNE NOTU	Aşağıdaki hekimlik uygulamaları değerlendirilecektir: <ul style="list-style-type: none">• Aile planlaması danışmanlığı yapma• Topluma sağlık eğitimi verme• Toplumda sağlıkla ilgili sorunları epidemiyolojik yöntemler kullanarak saptama ve çözüm yolları önerme• Toplum tarama programlarını yürütme• Bulaşıcı hastalıkları önleyici çalışmaları yürütme• Kronik hastalıkları önleyici çalışmaları yürütme• Çocuk sağlığı ile ilgili kontrol programlarını yürütme• Kadın sağlığı ile ilgili kontrol programlarını yürütme
STAJ BAŞARI NOTUNUN HESAPLANMASI	Staj sonu sözlü sınav % 50 Staj sonu yazılı sınav % 40 Karne notu % 10

HALK SAĞLIĞI STAJI EĞİTİM ETKİNLİKLERİ MATRİKSİ

ETKİNLİĞİN TÜRÜ	ETKİNLİĞİN ADI	SÜRESİ	ÖLÇME-DEĞERLENDİRME YÖNTEMİ
Kuramsal ders	Örgüt ve sağlık hizmetlerinde örgütlenme	50 dk	ÇSS, Sözlü sınav
Kuramsal ders	Yönetim ve yönetim süreçleri	50 dk	ÇSS, Sözlü sınav
Kuramsal ders	İş sağlığı güvenliği kültürü	100 dk	ÇSS, Sözlü sınav
Kuramsal ders	İş kazaları	50 dk	ÇSS, O-ÇSS, Sözlü sınav
Kuramsal ders	Temel epidemiyoloji: Tanım ve yaklaşım	100 dk	ÇSS, Sözlü sınav
Kuramsal ders	Araştırma yöntemleri ve araştırma planı	100 dk	ÇSS, O-ÇSS, Sözlü sınav
Kuramsal ders	Makro çevre sağlık sorunları	100 dk	ÇSS, Sözlü sınav
Kuramsal ders	Sağlık mevzuatı	90 dk	ÇSS, Sözlü sınav
Kuramsal ders	Küreselleşme, Halk Sağlığı ve sağlık ekonomisi	150 dk	ÇSS, Sözlü sınav
Kuramsal ders	Sağlığın geliştirilmesi	190 dk	ÇSS, Sözlü sınav
Kuramsal ders	Okul sağlığı	50 dk	ÇSS, Sözlü sınav
Kuramsal ders	Sağlık düzeyi ölçütleri	90 dk	ÇSS, Sözlü sınav
Kuramsal ders	Meslek hastalıkları: Tıbbi ve hukuksal boyutları	50 dk	ÇSS, Sözlü sınav
Kuramsal ders	Bulaşıcı hastalıklardan korunma ve kontrol	100 dk	ÇSS, O-ÇSS, Sözlü sınav
Kuramsal ders	Tüberkülozun epidemiyolojisi	50 dk	ÇSS, Sözlü sınav
Kuramsal ders	Cinsel yolla bulaşan enfeksiyonlar	50 dk	ÇSS, O-ÇSS, Sözlü sınav
Kuramsal ders	Vektörlerle bulaşan enfeksiyonlar ve zoonozlar	50 dk	ÇSS, O-ÇSS, Sözlü sınav
Kuramsal ders	Toplum tarama programları	50 dk	ÇSS, O-ÇSS, Sözlü sınav
Kuramsal ders	Güvenli annelik	100 dk	ÇSS, O-ÇSS, Sözlü sınav
Kuramsal ders	Kontrasepsiyon	50 dk	ÇSS, O-ÇSS, Sözlü sınav
Kuramsal ders	Aile planlaması danışmanlığı	50 dk	ÇSS, O-ÇSS, Sözlü sınav
Kuramsal ders	Afet yönetimi	100 dk	ÇSS, Sözlü sınav
Kuramsal ders	Araştırma raporu yazma	100 dk	ÇSS, O-ÇSS, Sözlü sınav
Kuramsal ders	Halk sağlığı açısından kazalar	50 dk	ÇSS, O-ÇSS, Sözlü sınav
Kuramsal ders	Diyabetin epidemiyolojisi	50 dk	ÇSS, O-ÇSS, Sözlü sınav
Kuramsal ders	Çocuk sağlığı kontrol programları	90 dk	ÇSS, O-ÇSS, Sözlü sınav

Kuramsal ders	Nüfus ve doğurganlık	100 dk	ÇSS, O-ÇSS, Sözlü sınav
Kuramsal ders	Bulaşıcı olmayan hastalıklar	100 dk	ÇSS, Sözlü sınav
Olgu çalışması	Sağlık mevzuatı	10 dk	O-ÇSS, Sözlü sınav
Olgu çalışması	Sağlık düzeyi ölçütleri	10 dk	O-ÇSS, Sözlü sınav
Olgu çalışması	Meslek hastalıkları: Tıbbi ve hukuksal boyutları	50 dk	O-ÇSS, Sözlü sınav
Olgu çalışması	Cinsel yolla bulaşan enfeksiyonlar	50 dk	O-ÇSS, Sözlü sınav
Olgu çalışması	Vektörlerle bulaşan enfeksiyonlar ve zoonozlar	50 dk	O-ÇSS, Sözlü sınav
Video gösterimi	Sağlığın geliştirilmesi	10 dk	O-ÇSS
Video gösterimi	Çocuk sağlığı kontrol programları	10 dk	O-ÇSS
Hekimlik uygulaması	Toplum tarama programları	100 dk	Karne notu
Hekimlik uygulaması	Aile planlaması danışmanlığı	50 dk	Karne notu
Alan çalışması*	Okul sağlığı	100 dk	Karne notu

* Milli Eğitim Bakanlığı 29 Ekim Ortaokulu'nda Okul Sağlığı Eğitimi
ÇSS: Çoktan seçmeli soru; O-ÇSS: Olguya dayalı çoktan seçmeli soru

HALK SAĞLIĞI STAJI İÇİN ÖNERİLEN KAYNAKLAR

1. Halk Sağlığı. Recep Akdur, Meltem Çöl, Aysel Işık, Aysun İdil, Meral Durmuşoğlu, Arslan Tunçbilek; ANTIP AŞ Yayınları.
2. Sağlık Sektörü Temel Kavramlar, Türkiye ve Avrupa Birliği'nde Durum ve Türkiye'nin Uyumunu (genişletilmiş ve güncellenmiş ikinci baskı). Recep Akdur; ATAUM Araştırma Dizisi, No: 25; Ankara Üniversitesi Basımevi, 2006.
3. Halk Sağlığı - Temel Bilgiler. Çağatay Güler, Levent Akın (Editörler); Hacettepe Yayınları.
4. Türkiye Sağlık Raporu 2014. Halk Sağlığı Uzmanları Derneği Yayını.
5. Halk Sağlığı. Ankara Üniversitesi Uzaktan Eğitim Yayınları, No 92 2011.
6. Aile Planlamasında Temel Bilgiler. Sağlık Bakanlığı Ana Çocuk Sağlığı ve Aile Planlaması Genel Müdürlüğü, İnsan Kaynağını Geliştirme Vakfı, JHPIEGO Corporation.
7. Ulusal Aile Planlaması Hizmet Rehberi. T.C. Sağlık Bakanlığı Ana Çocuk Sağlığı ve Aile Planlaması Genel Müdürlüğü.
8. Sağlık Bilimlerinde Araştırma ve Tez Yapma Rehberi. Recep Akdur; For Reklamcılık ve Matbaacılık, 1996.
9. Epidemiyoloji: Tıbbi Araştırmaların Yöntem Bilimi. Sabahat Tezcan; Hacettepe Halk Sağlığı Vakfı.
10. Temel Epidemiyoloji (Beaglehole, Bonita, Kjellström). Nazan Bilgel (Çeviri editörü); Nobel ve Güneş Tıp Kitabevleri.
11. Bulaşıcı Hastalıklarla Savaş İlkeleri. Gazanfer Aksakoğlu; Hacettepe Üniversitesi Yayınları.
12. Türkiye Kronik Hastalıklar ve Risk Faktörleri Çalışması - 2013. T.C. Sağlık Bakanlığı Türkiye Halk Sağlığı Kurumu.
13. DSÖ Kronik Hastalıklar 2014 Raporu.
14. Türkiye Diyabet Prevalans Çalışmaları: TURDEP-I ve TURDEP-II. İlhan Satman ve ark.
15. Türkiye Diyabet Programı 2015-2020. T.C. Sağlık Bakanlığı Türkiye Halk Sağlığı Kurumu.
16. Verem Savaşı. Ferit Koçoğlu; HÜTF Halk Sağlığı Anabilim Dalı Yayını.
17. Tüberküloz Raporu - 2012. Türk Tabipleri Birliği Yayınları.
18. Tüberküloz. Şeref Özkara, Zeki Kılıçaslan (Editörler). Türk Toraks Derneği.
19. Türkiye Verem Savaşı 2012 Raporu. T.C. Sağlık Bakanlığı Türkiye Halk Sağlığı Kurumu.
20. Öğretim Üyelerinin Ders Notları. Ankara Üniversitesi Moodle Sistemi.